

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ
МИКОЛИ ЯРМАЧЕНКА НАПН УКРАЇНИ

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ
АСПІРАНТІВ ІНСТИТУТУ СПЕЦІАЛЬНОЇ
ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ МИКОЛИ
ЯРМАЧЕНКА НАПН УКРАЇНИ

1. Загальні положення

1.1. Положення про науково-педагогічну практику аспірантів Інституту спеціальної педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка НАПН України (далі – Інститут) регламентує порядок і форми проходження науково-педагогічної практики аспірантами (здобувачами освіти ступеня доктора філософії (PhD) з відривом та без відриву від виробництва.

1.2. Педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до науково- педагогічної діяльності та являє собою вид практичної діяльності аспірантів щодо здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності, науково-методичну роботу.

1.3. Дане Положення розроблене у відповідності до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету міністрів від 23 березня 2016 р., та Положення про аспірантуру та докторантуру Інституту спеціальної педагогіки та психології ім. М. Ярмаченка НАПН України, затвердженого Вченою радою ІСПП (протокол №3 від 5 березня 2020 р.) згідно з яким науково-педагогічна практика передбачена як один із компонентів програми підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації.

1.4. Організатором педагогічної практики аспіранта є відділ за якою закріплений аспірант.

1.5. Базою для проходження науково-педагогічної практики є відділ, за яким закріплений аспірант. Крім того, аспірант може пройти практику в аналогічних відділах (кафедрах, підрозділах) інших вищих навчальних закладів, а також в освітніх закладах, з якими укладені угоди Інституту про співпрацю.

2. Мета і завдання науково-педагогічної практики

2.1. Метою науково-педагогічної практики аспірантів є набуття навичок та вмінь навчально-методичної роботи.

2.2. В процесі проходження науково-педагогічної практики аспіранти повинні опанувати і знати:

- організацію навчального і виховного процесу у вищому навчальному закладі;
- структуру та зміст викладацької діяльності;
- методику підготовки і проведення занять, організації самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти.
- основи педагогіки вищої школи;
- основи навчально-методичної діяльності у вищих навчальних закладах;
- психологічні аспекти навчання та творчої діяльності.

2.3. Під час науково-педагогічної практики аспіранти повинні оволодіти такими компетенціями:

- структурування та психологічно грамотного перетворення наукових знань в навчальний матеріал,
- систематизації навчальних та виховних задач;
- методами та засобами інтерактивного навчання, складання ситуаційних задач, тестових завдань,
- застосування новітніх освітніх технологій.
- розробляти програму, робочу програму фахової навчальної дисципліни;
- визначати структурні елементи лекційного, семінарського заняття відповідно встановлених меті;
- розробляти методичні матеріали для всіх видів навчальної роботи;
- оформляти документацію щодо планування та результатів викладацької діяльності.

2.4. В процесі практичної діяльності ведення навчальних занять повинні бути розвинуті вміння сформулювати навчально-виховну мету, адекватного вибору типу і виду занять, використання різних форм організації навчальної діяльності здобувачів освіти: діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

2.5. В ході відвідування занять викладачів відповідних дисциплін, аспіранти повинні ознайомитися з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі.

3. Зміст науково-педагогічної практики

Науково-педагогічна практика аспірантів передбачає такі види діяльності:

3.1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі.

3.2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів Інституту під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін.

3.3. Розробка плану та змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.

3.4. Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (семінарів, практичних занять), самоаналіз.

3.5. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт здобувачів освіти.

3.6. Індивідуальна робота зі здобувачам освіти, керівництво науковими студентськими дослідженнями.

4. Організаційні основи науково-педагогічної практики

4.1. Загальне керівництво науково-педагогічною практикою та науково-методичне консультування здійснює науковий керівник аспіранта.

4.2. Загальний обсяг навчально-педагогічної практики (практичної підготовки) складає 6 кредитів ЄКТС.

4.2.1. 50% загального часу науково-педагогічної практики відводиться викладацькій практиці (проведення практичних занять);

4.2.2. 50% дослідницька практика, яка передбачає закріплення та удосконалення знань, умінь і навичок, здобутих у процесі вивчення дисциплін за освітньо-науковою програмою; застосування сучасних методів збирання,

аналізу, оброблення наукової інформації для реалізації наукового проекту/експерименту, власне здійснення експериментальної частини з наукового дослідження.

4.3. Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані аспіранта, затверджуються науковим керівником, завідувачем відділу, до якого прикріплений аспірант.

4.4. Відділи щорічно подають плани проходження науково-педагогічної практики аспірантів до відділу аспірантури (вересень).

5. Звітна документація

5.1. За підсумками проходження науково-педагогічної практики аспірант щорічно представляє до відділу аспірантури:

5.1.1. загальний звіт про проходження практики (ПБ аспіранта, спеціальність, відділ, ПБ наукового керівника, період проходження, загальний обсяг годин; сітка занять (дати проведення, тема, вид занять), підписаний керівником підрозділу;

5.1.2. Відгук наукового керівника про проходження практики;

5.2. Аспіранти, які проводять заняття за трудовою угодою в межах Інституту звільняються від науково-педагогічної практики, та атестуються на основі наданої звітної документації.

5.3. Аспіранти мають право проходити науково-педагогічну практику в інших вищих навчальних закладах України та за кордоном, з наступним поданням щоденника практики та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики.

5.4. Зазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта і розглядається під час атестації.

6. Права та обов'язки аспіранта

6.1. Аспірант спільно із науковим керівником обирає строки проходження практики на одному із курсів навчання в аспірантурі, (але не раніше другого курсу), залежно від рівня педагогічної та наукової підготовки, плану роботи над дисертаційним дослідженням та ін.

6.2. Аспірант має право з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до наукового керівника, керівника структурного підрозділу Інституту, вносити пропозиції з удосконалення організації науково-педагогічної практики.

6.3. Аспірант під час проходження практики за попередньою домовленістю має право на відвідування занять всіх викладачів Інституту з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом.

6.4. Аспірант виконує всі види робіт, передбачені програмою науково-педагогічної практики, ретельно готується до кожного заняття.

6.5. Аспірант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку Інституту, розпорядженням адміністрації та керівників практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

6.6. Аспірант відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план і згідно Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету міністрів від 23 березня 2016 р. підлягає відрахуванню.

6.7. Аспірант повинен протягом 10 робочих днів після закінчення практики надати звітну документацію до відділу аспірантури та докторантури.

7. Права та обов'язки керівника (куратора науково-педагогічної практики)

7.1. Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на завідувача аспірантури та докторантури.

7.2. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється його науковим керівником, який:

7.2.1. забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;

7.2.2. затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального планування аспіранта;

7.2.3. добирає тематику занять та навчальні групи для проведення науково-педагогічної практики;

7.2.4. надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;

7.2.5. контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі здобувачами освіти, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;

7.2.6. готує відгук на звіт аспіранта про проходження практики.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ
М. ЯРМАЧЕНКА

ЗВІТ
з науково-педагогічної практики

аспіранта

(відділу)

(спеціальність)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник аспіранта _____
(підпис)

(прізвище, ініціали)

Завідувач відділу _____
(підпис)

(прізвище, ініціали)

Науковий керівник: П.І.Б.

Період проходження: з день/місяць до день/місяць рік

Загальний обсяг годин:

План проходження практики

Зміст роботи	День				
Перший тиждень					
Складання індивідуального плану стажування					
Знайомство з організацією наукового (освітнього) процесу відділу (підрозділу)					
Відвідування аудиторних занять викладачів Інституту					
Аналіз аудиторних занять викладачів Інституту					
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка					
Самостійне проведення навчальних занять					
Другий тиждень					
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка					
Самостійне проведення навчальних занять					
Участь в оцінюванні якості різних видів робіт слухачів та здобувачів освіти					
Індивідуальна робота зі слухачами та здобувачами освіти					
Третій тиждень					
Підготовка звіту про педагогічну практику					

Стислий опис змісту педагогічної практики

1. Знайомство з організацією освітнього процесу у вищій школі.
2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів Інституту під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін.
3. Розробка змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.
4. Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять), самоаналіз.

Сітка проведених занять

Дата і час проведення	Академічна група	Тема заняття	Вид занять

5. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт слухачів та здобувачів освіти.

6. Індивідуальна робота зі слухачами та здобувачами освіти.

Дата

Підпис _____